

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЯ
«ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ,
НАУЦІ ТА ВИРОБНИЦТВІ»
ПРИСВЯЧЕНУ 100-РІЧЧЮ
ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ВСП
«МУКАЧІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ НУБІП УКРАЇНИ**

**ВСП «МУКАЧІВСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НУБІП
УКРАЇНИ»**

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
ONLINE CONFERENCE
"INNOVATION IN EDUCATION,
SCIENCE AND PRODUCTION".
DEDICATED TO THE 100th
ANNIVERSARY OF THE
ESTABLISHMENT VSP OF
«MUKACHIV PROFESSIONAL
COLLEGE» NUBIP OF UKRAINE**

**САСКАЧЕВАНСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ, САСКАТУН,
КАНАДА**

24-26 листопада 2021 року

м. Київ

УДК 631.58

**ВИРОЩУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОЇ ПРОДУКЦІЇ.
НАРОДНІ ЗАХОДИ БОРОТЬБИ З ШКІДНИКАМИ ОВОЧЕВИХ
КУЛЬТУР ТА КАРТОПЛІ.**

Матієга О.О., кандидат с.-г. наук., викладач
Медвідь А., студентка III курсу ОС «Бакалавр»
ВСП «Мукачівський фаховий коледж НУБІП України»

Карпатський регіон відноситься до екологічно чистих зон України, завдяки цьому є великі можливості для одержання якісних, екологічно чистих продуктів харчування.

На даний час в Україні створено багато сортів овочевих культур різних груп стиглості і господарського призначення. Значна частина таких сортів відзначається високими показниками господарсько-цінних ознак, груповою стійкістю проти хвороб, придатністю для вирощування в різних ґрунтово-кліматичних зонах. Проте всі вони мають досить багато шкідників.

Проти різних городніх шкідників замість отрутохімікатів успішно використовують рослини з інсектицидними властивостями.

Ось деякі рецепти приготування відварів і настоїв трав.

Тютюновий відвар ефективний проти попелиці, кліщів, мідяниць, молодої гусені та личинок пильщика. Кілограм подрібнених решток тютюну (листя, стебла заливають 10 літрами м'якої води і півгодини кип'ятять в щільно закритому посуді, доливаючи до початкового рівня. Відвар відстоюють протягом доби, проціджують крізь щільну мішковину. Для робочого розчину одну частину відвару змішують з десятьма частинами м'якої води і додають 40 грам господарського мила на кожні 10 літрів.

Можна застосовувати і *тютюновий настій*: півкілограма тютюнового пилу або кілограм посічених стебел коріння і листя на 10 літрів води. Тютюн висипають в діжку заливають м'якою водою, щоб покрила його добре перемішують. Коли тютюн намокне, доливають решту води. Настоюють дві доби, періодично перемішуючи дерев'яною лопаткою. Потім проціджують. осад добре вичавлюють. Додають 40 грам зеленого або господарського мила.

Настій із цибулі добре діє проти попелиць і кліщів. 200 грамів лушпиння заливають 10 літрами теплої води на 4 – 5 днів, проціджують. Обприскують тричі з інтервалом п'ять днів. Настій із лопуха застосовують проти молодої гусені. Для цього подрібненим листям заповнюють третину відра і заливають 10 літрами води. Через три доби проціджують й обприскують рослини.

Настій із картоплиння є добрим засобом проти попелиці, кліщів, гусені й личинок пильщика. Приблизно кілограм зеленого картоплиння

настоюють 3 – 4 години в 10 літрах теплої води. Проціджують і додають 40 грамів мила.

Відваром із зелені, помідорів знищують молоду гусінь личинки пильщика. Чотири кілограми свіжих зелених надземних частин рослини, коріння заливають 10 літрами води кип'ятять на невеликому вогні 30 хвилин. Проціджують, розбавляють утричі водою і додають 40 грамів мила на 10 літрів відвару.

Відвар із полину гіркового має таку ж дію. Кілограм добре прив'яленого листя зібраного під час цвітіння, кип'ятять 10 – 15 хвилин у невеликій кількості води, потім відвар охолоджують, проціджують. Доливають до 10 літрів додаючи 40 грамів мила.

Усі настої та відвари використовують свіжими. Вони, як правило, контактної дії: шкідники гинуть тільки від безпосереднього потрапляння на них. Обприскувати треба в період масового виходу молодої гусені. Обов'язкова умова: рослини для відвару збирають тільки в сонячну погоду, сушать у затінку або в добре провітрюваному приміщенні, розкладаючи нетовстими шарами або підвішуючи. Чим скоріше висохнуть рослини, тим більше в них збережеться діючих речовин.

Поряд з рослинами картоплі, які особливо полюбляє попелиця, варто садити своєрідних вартових – помідори.

Можна застосовувати обприскування настоями подрібненого свіжого бадилля картоплі, томатів, тютюну. Готують їх так. 600-800 г бадилля картоплі заливають 10 л води, настоюють 3 – 4 години, проціджують. Томатне бадилля (можна пасинки рослин) – 400 г на 10 л води – кип'ятять на невеликому вогні 30 хвилин, Проціджують після відстоювання. При обприскуванні на кожні 10 л води беруть 2 – 3 л відвару, 140 г мила.

Відомо чимало прийомів боротьби з колорадським жуком. Так, *виращування нагідок* (календули) поміж картоплею відлякує жука. Там, де грядка картоплі обсаджена нагідками, шкідника немає.

Пошуки ефективних способів боротьби з колорадським жуком тривають десятки років, однак і досі проблема повною мірою не вирішена. Хімічні засоби знищення шкідників надто дорогі й токсичні, а біологічні – не досить ефективні.

Серед біологічних способів відома обробка рослин картоплі водним настоєм листя тополі, помідорів, тютюну стебел деревію, чистотілу, стручків перцю гіркового тощо. Проте, мабуть, нікому не спадало на думку, що найдієвіша отрута проти жуків знаходиться в них самих. Щоб добу її, потрібно зібрати шкідників у закритий посуд і потримати їх там 5 – 6 днів. За цей час з них виділяється така рідина, гази, які здатні за 20 – 30 хв. паралізувати здорових жуків за кілька годин призвести до їхньої загибелі. Щоб обприскати посаджену картоплю, потрібно взяти одну-дві склянки розкладеної маси жуків, ретельно розтерти її в посудині і залити 10 л води. Обробка такою рідиною дає найбільший ефект у період масового виходу жука з ґрунту. Щоб весною не втрачати часу, слід підготувати масу для

обприскування завчасно, з літа, скористатися нею в наступному сезоні. Проте таку масу можна підготувати навесні. Для цього після садіння картоплі розставляють на площі принаду для жуків з розрізаних бульб картоплі.